

PRZYPISY

MODUŁ 1

Podstawowe zasady

1. Warren W. Wiersbe, *On Being a Servant of God*, Grand Rapids 1993, s. 12.
2. Charles R. Swindoll, *Odkrywanie Biblii: W poszukiwaniu przepisu na życie*, Wrocław 2019, s. 22.
3. Swindoll, *Odkrywanie Biblii*, s. 19.
4. “Article 1,” *Doctrinal Statement*, Dallas Theological Seminary, dostęp: 30 czerwca 2018, <https://www.dts.edu/about/doctrinal-statement/>.
5. Swindoll, *Odkrywanie Biblii*, s. 155-156.
6. *Grecko-polski Nowy Testament*, wydanie interlinearne z kodami gramatycznymi, red. R. Popowski i M. Wojciechowski, Warszawa 1993, s. 677.

MODUŁ 2

Analiza tekstu

1. Charles R. Swindoll, *Odkrywanie Biblii: W poszukiwaniu przepisu na życie*, Wrocław 2019, s. 94.
2. Robert A. Traina, *Methodical Bible Study*, Grand Rapids 1985, s. 31.

MODUŁ 3

Interpretacja

1. Charles R. Swindoll, *Odkrywanie Biblii: W poszukiwaniu przepisu na życie*, Wrocław 2019, s. 124
2. Swindoll, *Odkrywanie Biblii*, s. 142.
3. Za: Roy B. Zuck, *Basic Bible Interpretation*, Colorado Springs 1991, s. 121.
4. “Historia oceni nas łaskawie” – powiedział Churchill do Stalina i Roosevelta na konferencji w Teheranie w 1943 roku; zapytany, skąd taka pewność, odpowiedział: “bo to ja ją spiszę”.
5. Zuck, *Basic Bible Interpretation*, s. 126-135.

MODUŁ 4

Korelacja

1. Charles R. Swindoll, *Odkrywanie Biblii: W poszukiwaniu przepisu na życie*, Wrocław 2019, s. 153-155.
2. Donald Grey Barnhouse, cyt. za: Swindoll, *Odkrywanie Biblii*, s. 153.
3. Za: Roy B. Zuck, *Basic Bible Interpretation*, Colorado Springs 1991, s. 72.
4. Por. Swindoll, *Odkrywanie Biblii*, s. 163.

MODUŁ 5

Zastosowanie

1. Charles R. Swindoll, *Odkrywanie Biblii: W poszukiwaniu przepisu na życie*, Wrocław 2019, s. 180.
2. Swindoll, *Odkrywanie Biblii*, s. 174.
3. Sidney Greidanus, *The Modern Preacher and the Ancient Text: Interpreting and Preaching Biblical Literature*, Grand Rapids 1988, s. 172.

MODUŁ 6

Przygotowanie rozważania

1. Charles R. Swindoll, *Odkrywanie Biblii: W poszukiwaniu przepisu na życie*, Wrocław 2019, s. 260.
2. Por. Swindoll, *Odkrywanie Biblii*, s. 1236.
3. Por. "Areopagus: Greek Council", w: Encyclopaedia Britannica, <https://www.britannica.com/topic/Areopagus-Greek-council>, dostęp: 2 lutego 2019.
4. Philip Yancey, *Vanishing Grace*, cyt. za: Swindoll, *Odkrywanie Biblii*, s. 245.
5. Swindoll, *Odkrywanie Biblii*, s. 260.

PRZEGLĄD KSIĄG BIBLIJNYCH

The diagram illustrates the structure of the Bible, organized into two main sections: **Stary Testament** (Old Testament) and **Nowy Testament** (New Testament).

Stary Testament is divided into three main categories:

- Prawo** (Law): Includes the **Państwo Północne (Izrael)** and the **Państwo Południowe (Juda)**. It contains the **Księgi** (Books) of **Jonasz**, **Amos**, and **Ozeasza**.
- Prorocy** (Prophets): Includes the **Niewola babilońska** (586-516 przed Chr.) and the **Powroty** (Returns) of **Zorobabel**, **Ezdrasz**, and **Nehemiasz**.
- Pisma** (Writings): Includes the **Podzielone Królestwo** (Divided Kingdom) and the **Księgi Prorocze** (Prophetic Books). The **Podzielone Królestwo** includes the **Księgi** of **Jonasz**, **Amos**, and **Ozeasza**. The **Księgi Prorocze** are divided into **Przed niewolą** (Before the exile) and **Niewola** (Exile).

Nowy Testament is divided into two main categories:

- Ewangelie** (Gospels): Includes the **Księgi** of **Rodzaju** (Genesis), **Hioaba** (Exodus), **Wyjścia** (Leviticus), **Kapłańska** (Numbers), **Liczb** (Deuteronomy), **Powtorzonego Prawa** (Joshua), **Pamiątaj!** (Judges), **Jozuego** (Ruth), **Sędziów** (Samuel), and **Rut** (Ruth).
- Listy** (Letters): Includes the **Księgi** of **Mateusza** (Matthew), **Marka** (Mark), **Łukasza** (Luke), **Jana** (John), **Dzieje Apostolskie** (Acts), **Listy** (Epistles), and **Apokalipsa** (Revelation).

ZWOJE STAREGO TESTAMENTU

ZWOJE NOWE TESTAMENTU

PRZEGLĄD BIBLII: POZNAJ CO TAM JEST

KSIĘGI STAREGO TESTAMENTU, AUTORZY I CEL KSIĘGI	PRZED CHR.
Tora —Pięcioksiąg Mojżesza	
Rodzaju: księga początków	
Wyjścia: księga odkupienia	1447
Kapłańska: księga kapłaństwa	
Liczb: księga pustyni	
Powtórzonego Prawa: księga nowej nadziei	1406

Historyczne	
Jozuego: księga podboju	1399
Sędziów: księga osunięcia się w grzech	1050
Rut: mała księga o nadziei	1085
Samuela: księgi Saula i Dawida	1050–971
Królewskie: księgi podzielonego królestwa	971–560
Kronik: księgi królestwa Dawida	Adam–400
Ezdrasza/Nehemiasza: księgi powrotu z wygnania	538–408
Estery: księga o Resztce na wygnaniu	485–465

Mądrościowe	
Przysłów: mądrość dla niedoświadczonych	971–686
Hioba: mądrość w cierpieniu	2000?
Koheleta (Kaznodziei): mądrość dla dojrzałych	935

Poezja/Chwała	
Psalmy: radość i smutek w Bogu	1440–400
Pieśń nad Pieśniami: rozkosz w boskim planie	970

Prorocy Wielcy	
Izajasz: prorok z okresu Ezechiasza (Hiskiasza)	740–681
Jeremiasz: prorok z okresu Jozjasza	626–586
Lamentacje (Treny): Jeremiasz opłakuje Jerozolimę	586
Ezechiel: prorok okresu wygnania do Babilonu — oskarżenie	593–571
Daniel: prorok dla wygnańców w Babilonie — pokrzepienie	605–536

Prorocy Mali	
Ozeasz: na rozprawie sądowej za niewierność	750
Joel: Bóg osądza Jerozolimę, ale obiecuje przyszłą chwałę	500?
Amos: Bóg wzywa do sprawiedliwości w Izraelu	762
Obadiasz (Abdiasz): Edom skazany na zniszczenie	586
Jonasz: łaskawa suwerenność Boga rodzi dyskomfort	793–753
Micheasz: Boże obietnice sądu i błogosławieństwa dla Judy	750–720
Nahum: Niniwa jest upokorzona	886–612
Habakuk: szok wywołany surową suwerennością Boga	605
Sofoniasz: dzień Pański przed pokojem i chwałą	622–612
Aggeusz: buduj dalej, nie przestawaj!	520
Zachariasz: wizje i wyrocznie, dokończ świątynię!	520–518
Malachiasz: sześć dysput i spojrzenie w przyszłość	450

NOWY TESTAMENT KSIĘGI, RODZAJE, AUTORZY, I CELE	PO CHR.
Ewangelie	
Mateusza: Jezus, wypełnianie się proroctw	40–60
Marka: Jezus, zapracowany Sługa	50–60
Łukasza: Jezus, pokorny Syn Człowieczy	50–65
Jana: Jezus, umiłowany Syn Boży	90

Historia	
Dzieje Apostolskie: transformacja o zasięgu globalnym	50–65

Listy nauczające	
Trzydzieści listów Pawła do poszczególnych kościołów	45–65
Osiem listów pasterskich	40–70

Proroctwo	
Apokalipsa (Objawienie) Jana	90

NATCHNIENIE, BEZBŁĘDNOŚĆ I KANON

Chrześcijanie od zawsze byli Ludem Księgi. Od ponad 2000 lat skupiają się na Biblii, aby pojąć, jak być naśladowcą Jezusa. Szukają wskazówek w Piśmie Świętym, w przekonaniu, że Biblia jest księgą natchnioną przez Boga. Innymi słowy, Biblia pochodzi od Boga, jest jakby „wydychana” przez Niego. Biblia zawiera słowa Boga o Nim samym, abyśmy je mogli poznawać ku własnemu pożytkowi (2 Tm 3,15-17; 2 P 1,20-21). Natchnienie sprawia, że Biblia różni się od każdej innej książki znanej człowiekowi.

Skoro słowa Biblii są przez Boga „wydychane”, dlatego Pismo Święte ma określone cechy. Jedną z najważniejszych jest jej prawdziwość. Bibliści nazywają tę doktrynę inerrancją albo bezbłędnością, co oznacza, że Biblia w swoich oryginalnych pismach jest całkowicie prawdziwa i prawdziwa. Chrześcijanie trzymają się doktryny bezbłędności Biblii przez całą historię. Wierzmy, że Biblia jest wiarygodnym i godnym zaufania objawieniem Boga. Należy pamiętać, że ta cecha bierze swój początek z charakteru Boga. Jeśli Bóg jest prawdziwy, jak wierzymy (Rz 3,4), to co On głosi, jest również prawdziwe (Ps 119,160). Bóg nas nie okłamuje; nie leży to w Jego naturze.

Biblista John Walvoord tak tłumaczy bosko-ludzkie autorstwo Pisma Świętego.

Polecenie: „Czcij ojca i matkę” wynika z autorytetu „Bożego nakazu”, jak czytamy w Ewangelii Mateusza 15,4; z kolei w Ewangelii Marka 7,10 Chrystus opisuje je słowami „Mojżesz tak powiedział”. W podobny sposób można porównać Psalm 110,1 z Ewangelią Marka 12,36-37; Księgę Wyjścia 3,6.15 z Ewangelią Mateusza 22,31; Ewangelię Łukasza 20,37 z Ewangelią Marka 12,26; Księgę Izajasza 6,9-10 z Księgą Dziejów Apostolskich 28,25; Ewangelię Jana 12,39-41 i Księgę Dziejów Apostolskich 1,16 z Księgą Dziejów Apostolskich 4,25. Niektóre fragmenty, a jest ich wiele, łączą w jednym fragmencie odniesienie do obu autorstw: Księga Dziejów Apostolskich 1,16; 4,25; Ewangelia Mateusza 1,22; 2,15 (BT). Zgodnie z tym, co czytamy w Liście do Hebrajczyków 3,7-11, przez Psalmy przemawia Duch Święty; tak samo jak przez Prawo – List do Hebrajczyków 9,8; i przez Proroków – List do Hebrajczyków 10,15¹.

KANON PISMA ŚWIĘTEGO

Aby rozpoznać księgę Biblii za natchnioną, a więc jako kanoniczną, pierwszy Synod Kościoła kierował się następującymi wskazówkami:

1. Posiada boski autorytet („Tak mówi Pan”).
2. Jest księgą proroczą (napisał ją „człowiek Boży”; 2 P 1,20).
 - Posiada autorytet duchowego przywódcy Izraela (Stary Testament: prorok, król, sędzia, uczony w Piśmie).

- Posiada autorytet świadectwa apostoła w Kościele.
- 3. Jest autentyczna – spójna z objawioną prawdą w Piśmie.
- 4. Jest duchowa – wskazuje na Bożą moc, zmieniającą życie (Hbr 4,12)
- 5. Jest akceptowana – akceptują ją wierzący na całym świecie (1 Tes 2,13)

W oparciu o wiele manuskryptów i listów, do których mieli dostęp, prowadzeni przez Ducha Świętego, Ojcowie Kościoła eliminowali te z nich, które nie mieściły się w określonych standardach. Po śmierci Ewangelisty Jana, żadna księga nie spełnia wszystkich warunków kanoniczności.

PRZYPIS

1. John F. Walvoord, "Is the Bible the Inspired Word of God?" w: *Bibliotheca Sacra* 116 (1959), s. 12.

DODATEK PIĄTY

NOTATKI DO ROZWAŻAŃ: Ef 1,3–14

Kontekst:

- Czy mówca wyjaśnił kontekst historyczny fragmentu?
- W jaki sposób?

Interpretacja:

- Jakie jest główne przesłanie tego tekstu?
- Czy kaznodzieja je wyraźnie wykazał?

Korelacja:

- Czy mówca właściwie dobrał odnośniki?
- Czy poszerzyły one zrozumienie tekstu?

Zastosowanie:

- Do przyjęcia jakiej postawy lub podjęcia jakiego działania, wezwał mówca?
- Czy zastosowanie jest wykonalne?

NOTATKI DO ROZWAŻAŃ: Flp 4,4-9

Kontekst:

- Czy mówca wyjaśnił kontekst historyczny fragmentu?
- W jaki sposób wyjaśnia kontekst?

Interpretacja:

- Jakie jest główne przesłanie, tego tekstu?
- Czy kaznodzieja je wyraźnie wykazał?

Korelacja:

- Czy mówca właściwie dobrał odnośniki?
- Czy poszerzyły one zrozumienie tekstu?

Zastosowanie:

- Do przyjęcia jakiej postawy lub podjęcia jakiego działania, wezwał mówca?
- Czy zastosowanie jest wykonalne?

NOTATKI DO ROZWAŻAŃ: J 3,1-10

Kontekst:

- Czy mówca wyjaśnił kontekst historyczny fragmentu?
- W jaki sposób?

Interpretacja:

- Jakie jest główne przesłanie tego tekstu?
- Czy kaznodzieja je wyraźnie wykazał?

Korelacja:

- Czy mówca właściwie dobrał odnośniki?
- Czy poszerzyły one zrozumienie tekstu?

Zastosowanie:

- Do przyjęcia jakiej postawy lub podjęcia jakiego działania, wezwał mówca?
- Czy zastosowanie jest wykonalne?

NOTATKI DO ROZWAŻAŃ: Łk 4,16-21

Kontekst:

- Czy mówca wyjaśnił kontekst historyczny fragmentu?
- W jaki sposób?

Interpretacja:

- Jakie jest główne przesłanie tego tekstu?
- Czy kaznodzieja je wyraźnie wykazał?

Korelacja:

- Czy mówca właściwie dobrał odnośniki?
- Czy poszerzyły one zrozumienie tekstu?

Zastosowanie:

- Do przyjęcia jakiej postawy lub podjęcia jakiego działania, wezwał mówca?
- Czy zastosowanie jest wykonalne?

NOTATKI DO TWORZENIA ROZWAŻANIA

Fragment:

Kontekst:

- Czy potrafisz określić kontekst historyczny fragmentu?
- Jakie wskazówki wynikają z tekstu?

Interpretacja:

- Jakie jest główne przesłanie tego tekstu?
- Zapisz je jednym zdaniem.

Korelacja:

- Wynotuj fragmenty z Biblii, które nawiązują do głównego przesłania.
- W jaki sposób poszerzają zrozumienie tekstu?

Zastosowanie:

- Do przyjęcia jakiej postawy lub podjęcia jakiego działania chcesz wezwać?
- Czy zastosowanie odpowiada na realne potrzeby twoich słuchaczy?

KONTAKT

Stany Zjednoczone

Insight for Living Ministries

Post Office Box 5000 Frisco, Texas 75034-0055 USA

1-800-772-8888 (Pn do Pt, Od 7:00 do 17:00)

www.insight.org

www.insightworld.org

Wielka Brytania i Europa

Insight for Living United Kingdom

PO Box 553

Dorking, RH4 9EU UNITED KINGDOM

0800 787 9364

www.insightforliving.org.uk

Polska

Fundacja IFL-Polska

ul. Fryderyka Skarbka 15

52-413 Wrocław

800-444-101

www.iflpolska.pl

Inne biura

Można kontaktować się z biurem w USA, poprzez stronę internetową (www.insightworld.org) albo telefonicznie +1-469-535-8436.

